

Вітаємо з професійним святом – Днем працівників

Миколаївська СЕС: на передньому краї профілактичної медицини

Сучасний стан розвитку медичної науки та охорони здоров'я в державі характеризується безперервним пошуком нових напрямків реформ системи охорони здоров'я, яка перейшла у спадок Україні від Радянського Союзу майже у незмінному стані. Однак протягом 20-ти років незалежності країни так і не була створена реальна концепція реформування системи охорони здоров'я. В умовах бурхливого переходу економіки на капіталістичний спосіб виробництва система охорони здоров'я залишається на соціалістичних засадах. Неспроможність знайти методи реформування охорони здоров'я призводить до безперервної зміни керівництва Міністерства охорони здоров'я.

У цьому контексті знаходиться і головний – профілактичний напрям медичної науки і практики, який здійснюється на підставі Конституції України, ст.ст.3,49, Основ законодавства України про охорону здоров'я, Законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз», «Про запобігання захворюванню на синдром імунодефіциту (СНІД) та соціальний захист населення», Указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, наказів МОЗ та інших нормативних документів.

Відсутність концепції розвитку профілактичного напрямку медицини та санітарно-епідеміологічної служби, як форпосту його, призводить до неадекватної передачі превентивних функцій Міністерства охорони здоров'я іншим міністерствам і відомствам – ветеринарній службі, службі надзвичайних ситуацій, службі захисту прав споживачів та іншим.

В такій нестабільній соціально-економічній обстановці держсанепідслужбою проводиться титанічна робота щодо забезпечення санітарно-епідемічної безпеки і благополуччя населення.

В цьому році обмежені функції запобіжного санітарного нагляду санітарно-епідеміологічної служби. Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» санепідслужба позбавлена права здійснення попереджувального санітарного нагляду на стадії вибору земельних ділянок під будівництво об'єктів, здійснення санітарно-епідеміологічної експертизи проектів будівництва I-III категорії складності та участі в роботі комісії з прийняття в експлуатацію об'єктів, закінчених будівництвом. Ще раніше, постановою Кабміну від 26.08.09 №982 «Про затвердження Порядку розміщення малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності, санепідслужба усунена від здійснення запобіжного санепіднагляду за павільйонами, кіосками, лотками, контейнерами, тощо.

Також обмежені профілактичні функції біжучого санітарно-епідеміологічного нагляду. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» обмежує право перевірки дотримання санітарного законодавства на об'єктах промисловості, транспорту, будівництва, сільського господарства, торгівлі і громадського харчування, житлово-комунального господарства, освіти і культури та інших без письмового попередження не менш ніж за 10 днів. Це приводить до втрати раптовості перевірки і виявлення реального санітарного стану на об'єктах перевірки та різкого зниження ефективності здійснення санітарних та, особливо, протиепідемічних заходів. Найбільш відчутно це відображається на об'єктах високого ступеню епідеміологічного ризику, передусім, оздоровчих таборів для дітей, об'єктів харчової промисловості, громадського харчування та продторгівлі, ринків, водозабірних водопровідних, каналізаційно-очисних споруд та інших, від роботи яких в значній мірі залежить рівень інфекційної, паразитарної і загальної захворюваності та санітарно-епідеміологічне благополуччя населення.

З цієї причини в державі протягом останніх років значно почастішали випадки масових харчових отруєнь та спалахів інфекційних захворювань, особливо серед організованих колективів і груп.

Цим же законом обмежена частота планових перевірок дотримання санітарного законодавства на об'єктах. Постановою головного державного санітарного лікаря України від 14.02.08 р. №8 «Про розподіл об'єктів державного санітарно-епідеміологічного нагляду за ступенем ризику» встановлена кратність обстежень об'єктів нагляду з високим ступенем ризику 1 раз в квартал, середнім – 2 рази на рік, незначним – 1 раз в рік.

Таким чином, на період завчасно попередженої планової перевірки, підприємці (в першу чергу на об'єктах торгівлі і громадського харчування) мають змогу вилучити з обігу неякісні товари і контрабандну продукцію, яка немає документів, що засвідчують походження і якість продукції, а після перевірки до наступної планової перевірки, продовжують реалізовувати неякісні товари без боязні про можливість раптової перевірки.

Указом Президента України від 06.04.11 р. № 440/2011 «Про Положення про Державну санітарно-епідеміологічну службу України» у функціях держсанепідслужби не передбачається держсанепіднагляд за продовольчими товарами, що ще більше послаблює попереджувальну функцію державного санітарно-епідеміологічного нагляду та санепідблагополуччя населення.

Не дивлячись на такі серйозні обмеження державних функцій держсанепідслужби, посилюється вимогливість за результати роботи та персональна відповідальність за виникнення харчових отруєнь та спалахів інфекційних захворювань серед населення.

З метою виконання поставлених завдань санепідслужба Миколаївського району здійснює цілеспрямовану роботу з організації і залучення до санітарно-протиепідемічної роботи органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, головних лікарів лікувально-профілактичної мережі, керівників відділів освіти, культури, служби сім'ї та молоді, фізкультури і спорту, управління агропромислового комплексу, інших відомств. Для реалізації цього нами розроблені, погоджені та затверджені, доведені до виконавців та контролюються: регіональна програма «Про заходи щодо профілактики захворювання населення Миколаївського району на вірусний гепатит А на 2011-2015 роки», Екологічна програма Миколаївського району на 2008-2010 роки і до 2015 року», районна програма «Питна вода України у Миколаївському районі на 2006-2020 роки», програма поводження з твердими побутовими відходами на період 2008-2015 роки»; комплексні плани: організаційні заходи щодо профілактики кишкових інфекцій, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення Миколаївського району у період на 2011-2016 роки», з попередження масового розповсюдження поширення грипу і гострих респіраторних вірусних інфекцій серед населення області на 2011-2015 роки, протиепідемічних і протиепізоотичних заходів з профілактики лептоспірозу в Миколаївському районі на 2011-2015 р.р.,

заходів з профілактики біогельмінтозів та інших захворювань, спільних для людей та тварин в Миколаївському районі на період 2011-2015 років.

Для забезпечення дієвості профілактичних та протиепідемічних заходів налагоджена тісна співпраця із головами районної, міських, селищної та сільських рад, головою РДА, керівниками управлінь, відділів і служб райдержадміністрації та Новороздільської міської ради.

У цьому році райсанепідстанцією подано 40 довідок та інформацій в районну та міські ради, райдержадміністрацію з висвітленням проблемних питань стану охорони здоров'я, санітарно-екологічної ситуації, підготовки шкіл, дошкільних установ до нового навчального року, стану господарсько-питного водопостачання населених пунктів, об'єктів громадського харчування, продторгівлі та роботи ринків. Тільки райдержадміністрацією в цьому році за матеріалами СЕС прийнято 28 рішень колегії РДА та видано розпоряджень голови РДА.

Райсанепідстанцією в 1-му півріччі цього року, з метою усунення порушення санітарних норм і правил винесено 71 постанову про тимчасову заборону експлуатації об'єктів, 51 постанову про вилучення з обігу неякісних харчових продуктів, 54 фінансових санкцій за торгівлю неякісними продуктами, 152 подання про відсторонення від роботи осіб, які не пройшли профмедогляди, притягнуто до адмінвідповідальності 222 порушники законодавства.

В результаті проведеної роботи у цьому році не реєструвались групові харчові отруєння та спалахи інфекційних захворювань, в цілому інфекційна захворюваність на території району та Нового Роздолу значно нижча від середніх обласних показників.

Значним успіхом санепідслужби району є вирішення питання проектування нового цементного заводу із сухим способом виробництва цементу на новій земельній ділянці, за межами населених пунктів і наступне закриття діючого заводу.

Проте в цьому та наступному роках до проведення «Євро-2012», нам необхідно забезпечити виконання програмних документів, урядових постанов, наказів МОЗ, рішень ОДА, наказів та комплексних планів головного управління охорони здоров'я облдержадміністрації та обласанепідстанції з метою забезпечення санітарно-епідеміологічної безпеки на об'єктах, задіяних для проведення чемпіонату, а також на супутніх об'єктах, що можуть бути задіяні, в тій чи іншій мірі, до проведення змагань (лікпрофзаклади, готельно-ресторанні комплекси, вокзали, туристичні траси та об'єкти, розташовані на них).

Головним державним завданням, поставленим перед профілактичною медициною, є забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, попередження спалахів інфекційних захворювань та масових харчових отруєнь, оперативного реагування в разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, проведення пропаганди медичних та гігієнічних знань і підняття рівня санітарно-гігієнічної свідомості населення.

Наявний кадровий потенціал, забезпечення сучасним лабораторним обладнанням, існуюча нормативна база дозволяють працівникам держсанепідслужби успішно виконувати завдання, поставлені державою, у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Разом з тим, покладаємо надії на удосконалення правових основ діяльності санепідслужби з боку держави.

Юрій ЧЕЙПЕШ,
Головний державний санітарний лікар
Миколаївського району

ШАНОВНІ ПРАЦІВНИКИ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ!

Прийміть від працівників цивільної оборони та цивільного захисту області сердечні вітання з нагоди Вашого професійного свята та щиро подяку за сумлінне забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення області, яке часто потрапляє в осередки надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

Протягом багатьох останніх років керівний склад, лікарі та працівники лабораторій обласної СЕС знаходяться у постійній готовності до відповідальної роботи. Свій високий фаховий рівень вони неодноразово демонстрували при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на теренах всіх адміністративних територій області.

Бездоганна організація роботи та відданість справі завжди були візитною карткою працівників СЕС під час ліквідації наслідків «пташиного» та «каліфорнійського» грипу, аварії з фосфором на залізниці поблизу с. Ожидів Буського району та численних паводків і повеней на території області. Якість і безпека продуктів харчування, водозабезпечення, стан навколишнього природного середовища, запобігання

згубному впливу техногенних катастроф на здоров'я людей – це далеко не всі заходи, які доводиться вирішувати в екстремальних умовах.

Шановні медики! Завдяки Вашому професіоналізму, вмінню знаходити оптимальні рішення бережеться найцінніше – життя і здоров'я людей, а своєчасність проведення профілактичних та протиепідемічних заходів дає можливість зберігати значні матеріальні та фінансові ресурси.

Маємо впевненість, що так буде і надалі, що роль обласної санітарно-епідеміологічної служби в системі цивільної оборони та цивільного захисту населення і території Львівської області буде зростати разом з розвитком служби та її удосконаленням.

Міцного здоров'я, миру, добра і благополуччя Вам, нових успіхів у професійній діяльності! Щастя, добробуту і злагоди Вашим родинам!

З щирою повагою

О.Ф.ТИТАРЕНКО,
начальник Головного управління
з питань надзвичайних ситуацій
Львівської обласної державної адміністрації